

Datum van
inontvangstneming

:

29/03/2019

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-88/19 - 1

Zaak C-88/19

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

7 februari 2019

Verwijzende rechter:

Judecătoria Zărnești (Roemenië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

15 november 2018

Klagende partij:

Asociația „Alianța pentru combaterea abuzurilor”

Verwerende partijen:

TM

UN

Asociația DMPA

[OMISSIS]

JUDECĂTORIA ZĂRNEȘTI (rechter in eerste aanleg Zărnești)

[OMISSIS]

AAN

HET HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE

[OMISSIS]

VERZOEK OM EEN PREJUDICIËLE BESLISSING

Ingevolge de strafklacht van de klagende partij, de vereniging „Alianța pentru combaterea abuzurilor” (Vereniging „Alliantie tegen misbruik”), verzoekt Judecătoria Zărnești (rechter in eerste aanleg Zărnești, Roemenië)

het **HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE** overeenkomstig artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) om een antwoord op de volgende prejudiciële vraag betreffende de uitlegging van artikel 16 van richtlijn 92/43/EEG:

1. [...] Moet artikel 16 van richtlijn 92/43/EEG aldus worden uitgelegd dat de lidstaten ook afwijkingen van de artikelen 12, 13, 14 en artikel 15, onder a) en b), dienen vast te stellen voor gevallen waarin dieren die tot een bedreigde soort behoren, hun natuurlijke habitat verlaten en zich al dan niet in de onmiddellijke nabijheid daarvan ophouden?

Voorwerp van het geding en relevante feiten

[OMISSIS]

[Or. 2]

1. De onderzoeksrechter heeft de volgende feiten vastgesteld:
2. Op 9 mei 2017 heeft de klagende partij Asociația „Alianța pentru combaterea abuzurilor” een strafklacht ingediend tegen:
 - verweerster TM, [die werkzaam is voor de] Asociația Direcția pentru Monitorizarea și Protecția Animalelor (vereniging Directie Toezicht op en Bescherming van dieren; hierna: „DMPA”);
 - verweerster UN, dierenarts bij S.C. Creative Vet Zone S.R.L.;
 - de rechtspersoon vereniging DMPA en andere werknemers daarvan, op grond van het begaan van misdrijven als bedoeld in artikel 52, onder d), in samenhang met artikel 33, lid 1, onder a) en f), van de O.U.G. (Ordonanța de urgență a Guvernului) nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice (noodverordening nr. 57/2007 houdende de regeling inzake beschermde natuurgebieden, de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna), wegens de vangst en het in ongeschikte omstandigheden vervoeren van een wild dier van de soort *canis lupus*, die is opgenomen in bijlage nr. 4A bij O.U.G. nr. 57/2007.
3. Op 6 november 2016, om ongeveer 19.00u, heeft het personeel van vereniging DMPA zich samen met dierenarts UN, die werkzaam is bij SC Creative Vet Zone S.R.L., onder begeleiding van [verweerster] TM begeven naar het dorp Șimon, gemeente Bran, district Brașov, om een dier van het soort wolf (*canis lupus*) te

vangen en naar een andere plaats te brengen, dat zich gedurende enkele dagen op het terrein van een lokale bewoner had opgehouden en samen met de honden van de familie van deze bewoner at en speelde. De wolf is met verdovende en psychotrope middelen voor diergeneeskundig gebruik neergeschoten, waarna hij in strijd met de in bijlage I, hoofdstuk III, punt 1.8, onder d), van [verordening (EG) nr. 1/2005] neergelegde voorschriften voor de bescherming van dieren werd geobserveerd en van de grond werd getild.

4. Het aldus gevangen dier van de soort *canis lupus* werd in strijd met de bepalingen van bijlage I, hoofdstuk I, punt 2, onder a), van verordening (EG) nr. 1/2005 inzake de bescherming van dieren tijdens het vervoer [en daarmee samenhangende activiteiten en tot wijziging van richtlijnen 64/432/EEG en 93/119/EG en van verordening (EG) nr. 1255/97] bij zijn staart en nekvel opgetild, naar een auto die verderop stond gebracht en in een kooi voor hondenvervoer gestopt.
5. Nadat de verdoofde wolf in de kooi was gestopt, heeft het personeel van DMPA het dier naar het berenreservaat *Libearty* van de stad Zărnești, district Brașov, gebracht, dat ook een omheinde zone omvat die wordt gebruikt voor wolven die zijn bevrijd uit niet-vergunde dierentuinen. Onderweg slaagde de wolf er echter in de kooi waarin hij zat open te breken en door gebruik te maken van de ongeschikte omstandigheden waarin hij werd vervoerd, namelijk in een open auto, wist hij te vluchten, waarna hij zich in de bossen in de omgeving schuilhield.
6. Uit de strafklacht blijkt dat, aangezien de soort *wolf* is opgenomen in bijlage nr. 4A bij O.U.G. nr. 57/2007, de vangst en het vervoer ervan enkel mag plaatsvinden na verkrijging van de goedkeuring van de centrale overheidsdienst voor milieubescherming – Ministerul Mediului (ministerie voor Milieuzaken), Direcția Biodiversitate (Directie Biodiversiteit) –, wanneer is voldaan aan de uitzonderingsvoorwaarden van artikel 38, lid 1, onder a) tot en met e), van de artikelen 21, 22 en 23 van O.U.G. nr. 57/2007 en van de Ordinul ministrului mediului nr. 203/14 din 05.03.2009 privind procedura de stabilire a derogărilor de la măsurile de protecție a speciilor de floră și faună sălbatică (besluit nr. 203/14 van de minister voor Milieuzaken van 5 maart 2009 inzake de procedure ter vaststelling van afwijkingen op de maatregelen ter bescherming van wilde flora en fauna). Deze goedkeuring is echter niet verkregen.

In casu relevante/toepasselijke bepalingen van Unierecht

Relevante bepalingen van verordening [(EG) nr. 1/2005] van de Raad van 22 december 2004 inzake de bescherming van dieren tijdens het vervoer en daarmee samenhangende activiteiten en tot wijziging van de richtlijnen 64/432/EEG en 93/119/EG en van verordening (EG) nr. 1255/97

[Or. 3]

7. Artikel 1, lid 5, van de verordening bepaalt:

„Deze verordening is niet van toepassing op het vervoer van dieren dat geen verband houdt met een economische bedrijvigheid, en ook niet op het rechtstreekse vervoer van dieren van of naar diergeneeskundige praktijken en klinieken dat door de dierenarts is voorgeschreven.”

8. In de punten 1, 2 en 5 van hoofdstuk I van bijlage I, „Technische voorschriften”, is bepaald:

„Geschiktheid voor vervoer

1. Alleen dieren die geschikt zijn voor het voorgenomen transport mogen worden vervoerd, en de vervoersomstandigheden moeten van dien aard zijn dat de dieren geen letsel of onnodig lijden kan worden berokkend.

2. Gewonde, zwakke en zieke dieren worden niet in staat geacht te worden vervoerd, met name in de volgende gevallen:

a) wanneer de dieren niet in staat zijn zich op eigen kracht pijnloos te bewegen of zonder hulp te lopen;

5. Aan te vervoeren dieren mogen alleen kalmerende middelen worden verstrekt als dat voor het welzijn van de dieren strikt noodzakelijk is; deze middelen mogen alleen worden gebruikt onder toezicht van een dierenarts.”

Relevante bepalingen van richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna

9. Artikel 1 van de richtlijn bepaalt:

„In deze richtlijn wordt verstaan onder:

a) instandhouding: een geheel van maatregelen die nodig zijn voor het behoud of herstel van natuurlijke habitats en populaties van wilde dier- en plantesoorten in een gunstige staat van instandhouding als bedoeld in de letters e) en i;

b) natuurlijke habitats: land- of waterzones met bijzondere geografische, abiotische en biotische kenmerken, en die zowel geheel natuurlijk als halfnatuurlijk kunnen zijn”.

10. Artikel 2 van de richtlijn bepaalt:

„1. Deze richtlijn heeft tot doel bij te dragen tot het waarborgen van de biologische diversiteit door het instandhouden van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna op het Europese grondgebied van de lidstaten waarop het Verdrag van toepassing is.

2. De op grond van deze richtlijn genomen maatregelen beogen de natuurlijke habitats en de wilde dier- en plantesoorten van communautair belang in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.”

11. Artikel 12 van de richtlijn bepaalt:

„1. De lidstaten treffen de nodige maatregelen voor de instelling van een systeem van strikte bescherming van de in bijlage IV, letter a), vermelde diersoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied, waarbij een verbod wordt ingesteld op:

[Or. 4]

- a) het opzettelijk vangen of doden van in het wild levende specimens van die soorten;
- b) het opzettelijk verstoren van die soorten, vooral tijdens de perioden van voortplanting, afhankelijkheid van de jongen, overwintering en trek;
- c) het opzettelijk vernielen of rapen van eieren in de natuur;
- d) de beschadiging of de vernieling van de voortplantings- of rustplaatsen.

2. Met betrekking tot deze soorten verbieden de lidstaten het in bezit hebben, vervoeren, verhandelen of ruilen en het te koop of in ruil aanbieden van aan de natuur onttrokken specimens, uitgezonderd die welke reeds legaal waren onttrokken vóór de toepassing van deze richtlijn.

3. De in lid 1, letters a) en b), en in lid 2 opgenomen verbodsbepalingen gelden ongeacht de levensfase waarin de in dit artikel bedoelde dieren zich bevinden.

4. De lidstaten stellen een systeem in van toezicht op het bij toeval vangen en doden van de diersoorten, genoemd in bijlage IV, letter a). In het licht van de verkregen gegevens verrichten de lidstaten de verdere onderzoekwerkzaamheden of treffen zij de instandhoudingsmaatregelen die nodig zijn om te verzekeren dat het bij toeval vangen en doden geen significante negatieve weerslag heeft op de betrokken soorten.”

12. Artikel 16 van de richtlijn bepaalt:

„1. Wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en op voorwaarde dat de afwijking geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan, mogen de lidstaten afwijken van het bepaalde in de artikelen 12, 13, 14 en 15, letters a) en b):

- a) in het belang van de bescherming van de wilde flora en fauna en van de instandhouding van de natuurlijke habitats;

- b) ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden en wateren en andere vormen van eigendom;
- c) in het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid of om andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;”.

Relevante bepalingen van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie

13. Artikel 13 van dit verdrag bepaalt:

„Bij het formuleren en uitvoeren van het beleid van de Unie op het gebied van landbouw, visserij, vervoer, interne markt en onderzoek, technologische ontwikkeling en de ruimte, houden de Unie en de lidstaten ten volle rekening met hetgeen vereist is voor het welzijn van dieren als wezens met gevoel, onder eerbiediging van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen en gebruiken van de lidstaten met betrekking tot met name godsdienstige riten, culturele tradities en regionaal erfgoed.”

In casu toepasselijke nationale bepalingen. Relevante/pertinente nationale jurisprudentie

Relevante bepalingen van O.U.G. (noodverordening) nr. 57/2007

14. Artikel 4, punt 14, van deze noodverordening bepaalt:

[Or. 5]

„natuurlijke omgeving: het geheel van natuurlijke fysisch-geografische, biologische en biocenotische bestanddelen, structuren en processen, te water en te land, die voor een leefbare omgeving zorgen en daarvoor de noodzakelijke hulpbronnen verschaffen;”

15. Artikel 33 van de noodverordening bepaalt:

„(1) Ten aanzien van de in bijlagen nr. 4 A en 4 B bedoelde wilde planten- en diersoorten die te land, te water en onder de grond leven, uitgezonderd de vogelsoorten die al dan niet in beschermde natuurgebieden leven, wordt een verbod ingesteld op:

- a) het vergaren, vangen, doden, vernielen of verwonden van specimens die zich in hun natuurlijke omgeving bevinden, ongeacht de fase van de biologische cyclus waarin zij zich bevinden;

- b) het opzettelijk verstoren van die soorten tijdens de perioden van voortplanting, groei, overwintering en trek;
- c) het opzettelijk beschadigen, vernielen, en/of rapen van nesten en/of eieren in de natuur;
- d) de beschadiging of de vernieling van de voortplantings- of rustplaatsen;
- e) het plukken van bloemen en vruchten, het opzettelijk plukken, afsnijden, ontwortelen of vernielen van deze planten in hun natuurlijke habitat, ongeacht de fase van de biologische cyclus waarin zij zich bevinden;
- f) het in bezit hebben, vervoeren, verhandelen of ruilen voor om het even welk doel, en het te koop of in ruil aanbieden van aan de natuur onttrokken specimens, ongeacht de fase van de biologische cyclus waarin zij zich bevinden.”

[OMISSIS]

[Or. 6] [bepalingen over vogels]

16. Artikel 38 van de noodverordening bepaalt:

„(1) Wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en op voorwaarde dat de afwijkingen geen afbreuk doen aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke gebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan, stelt de centrale overheidsdienst voor milieubescherming jaarlijks en zo vaak als nodig is, in afwijking van artikel 33, leden 1 tot en met 4, en artikel 37, lid 1, de afwijkingen vast die uitsluitend in de volgende gevallen mogen worden toegepast:

- a) in het belang van de bescherming van de wilde flora en fauna en van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- b) ter voorkoming van ernstige schade aan met name landbouwgewassen, huisdieren, bossen, visgronden, wateren, diersoorten anders dan vogels en andere goederen;
- c) in het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid, diersoorten anders dan vogels, en om andere redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
- d) ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek en onderwijs, repopulatie en herintroductie van deze soorten, alsmede voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten;
- e) ten einde het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt aantal van specimens

van bepaalde vogelsoorten of de in bijlagen nr. 4A en 4B genoemde soorten te vangen of in bezit te hebben;

f) in het belang van de luchtveiligheid, voor alle vogelsoorten, waaronder trekvogels;

(2) De afwijkingen worden, na advies van de Academia Română (Roemeense Academie), bij besluit van de directeur van de centrale overheidsdienst voor de bescherming van het milieu en de bossen vastgesteld.

(2¹) In afwijking van lid 2, is voor de vaststelling van de afwijkingen ten aanzien van alle in bijlagen nr. 4A en 4B genoemde vogel- en zoogdiersoorten tevens het gunstig advies van de centrale overheidsdienst voor de bescherming van het milieu en de bossen vereist.

(2²) De procedure voor de vaststelling van afwijkingen wordt bij besluit van de centrale overheidsdienst voor de bescherming van het milieu en de bossen vastgesteld.

(2³) Ten aanzien van de in lid 2 genoemde afwijkingen moet het volgende worden gepreciseerd:

- a) voor welke soorten de afwijking is toegestaan;
- b) de toegestane middelen, systemen of methoden voor het vangen of doden;
- c) onder welke voorwaarden met betrekking tot het risico en onder welke omstandigheden van tijd en plaats deze afwijkingen mogen worden toegepast;
- d) welke autoriteit bevoegd is om te verklaren dat sprake is van de vereiste omstandigheden, en om te beslissen welke middelen, systemen of methoden door wie en binnen welke grenzen mogen worden gebruikt;
- e) de te verrichten controles.

(3) De voor milieubescherming bevoegde autoriteit zendt de Europese Commissie, met de volgende frequentie, verslagen over de toegepaste afwijkingen:

- a) jaarlijks, wat betreft de afwijkende maatregelen inzake soorten wilde vogels;
- b) om de twee jaar, wat betreft de afwijkingen die zijn toegepast voor de in bijlage nr. 4A genoemde wilde soorten.

(4) De in lid 3 bedoelde verslagen moeten de volgende gegevens bevatten:

- a) de soorten ten aanzien waarvan afwijkingen zijn toegestaan en de redenen daarvoor, met inbegrip van de aard van het risico en in voorkomend geval een

opgave van de alternatieve oplossingen die niet zijn gekozen en de wetenschappelijke gegevens waarop de keuze was gebaseerd;

b) welke middelen, inrichtingen of methoden mogen worden gebruikt voor het vangen of doden van de diersoorten en om welke redenen;

[Or. 7]

c) onder welke omstandigheden van tijd en plaats deze afwijkingen mogen worden toegepast;

d) welke autoriteit bevoegd is om te verklaren en te controleren dat sprake is van de vereiste omstandigheden, en om te beslissen welke middelen, inrichtingen of methoden door welke instanties/diensten en personen en binnen welke grenzen mogen worden gebruikt;

e) de toegepaste controlemaatregelen en de geboekte resultaten.”

17. Artikel 52 van de noodverordening bepaalt:

„De volgende feiten worden als misdrijf aangemerkt en gestraft met een gevangenisstraf van drie maanden tot een jaar of een geldboete:

d) schending van artikel 33, leden 1 en 2;”.

De redenen waarom de verwijzende rechter heeft beslist om een verzoek om een prejudiciële beslissing in te dienen

18. De prejudiciële vraag is met name bedoeld om vast te stellen in hoeverre het opzettelijk vangen of doden van wilde specimens van de soort wolf ook kan plaatsvinden zonder de afwijking waarin artikel 16 van richtlijn 92/43/EEG van 21 mei 1992 voorziet, wanneer deze dieren worden aangetroffen aan de rand van of op het grondgebied van een territoriaal publiekrechtelijk lichaam, of wanneer de afwijking vereist is voor een of ander zich in gevangenschap bevindend wild specimen, ongeacht of het op het grondgebied van een territoriaal publiekrechtelijk lichaam komt.

19. Aangezien de rechter uitspraak moet doen over een klacht die is ingediend tegen een seponeringsbesluit van de officier van justitie betreffende een misdrijf dat is begaan in verband met de vangst van een tot een bedreigde soort behorend dier waarvan de bescherming een prioriteit is van het Unierecht, en om de voorrang van het Unierecht te eerbiedigen, is de uitlegging van richtlijn 92/43/EEG van 21 mei 1992 door het Hof van Justitie van de Europese Unie noodzakelijk.

20. Er zijn geen beslissingen van nationale rechters bekend waarin deze aspecten zijn beoordeeld.

21. De rechter is van oordeel dat het voornaamste probleem dat zich in de onderhavige prejudiciële verwijzing voordoet, de verenigbaarheid van bepaalde nationale bepalingen met de doelstellingen van richtlijn 92/43/EEG van 21 mei 1992 is, en niet de vraag of het feit waarvoor de klacht is ingediend, een strafbaar feit is. Bovendien berust het gehele geding op een strafklacht overeenkomstig de wetgeving ter omzetting van richtlijn 92/43/EEG. Bijgevolg is richtlijn 92/43/EEG in deze zaak relevant en heeft het geding betrekking op de omzetting van deze richtlijn.
22. De rechter merkt op dat de richtlijn betrekking heeft op de bescherming van bedreigde diersoorten in hun natuurlijke habitat. De gehele regeling ter bescherming van bedreigde diersoorten is enkel van toepassing wanneer een specimen van een diersoort van communautair belang zijn natuurlijk habitat niet verlaat. Dienaangaande is het opzettelijk vangen of doden van in het wild levende specimens van die soorten verboden [artikel 12, lid 1, onder a), van de richtlijn].
23. De rechtsvraag die voorwerp is van dit geding, is echter gebaseerd op de situatie waarin een specimen van een beschermde soort zijn natuurlijke habitat heeft verlaten en een gevaar vormt voor de openbare veiligheid.
24. Volgens de rechter kunnen meerdere factoren ertoe leiden dat bepaalde tot bedreigde soorten behorende dieren hun natuurlijke habitat verlaten om een betere omgeving op te zoeken. Tot deze factoren behoren de klimaatverandering en de vermindering van de oppervlakte van hun habitat ingevolge grootschalige ontbossing, wat negatieve gevolgen kan hebben voor de staat van instandhouding van een natuurlijke habitat.
25. Wanneer tot bedreigde soorten behorende dieren hun natuurlijke habitat verlaten, kunnen zij in gebieden terecht komen die niet onder het begrip „natuurlijke habitat” vallen en daardoor niet onder de door de richtlijn geboden bescherming vallen.
26. De rechter constateert dat richtlijn 92/43/EEG voorziet in de mogelijkheid om afwijkingen toe te staan op de regels ter bescherming van bedreigde soorten, waarbij het aan de lidstaten is om nationale maatregelen ter uitvoering daarvan vast te stellen. Zowel de uitlegging van de bepalingen van de richtlijn als die van de nationale wettelijke bepalingen ter omzetting daarvan leiden tot de conclusie dat de afwijkingen van de regels ter bescherming van bedreigde soorten enkel kunnen worden toegestaan zolang er sprake is van de bij de vaststelling van deze bepalingen in aanmerking genomen situatie, dat wil zeggen alleen wanneer het tot een bedreigde soort behorend specimen zich in zijn natuurlijke habitat bevindt. Bijgevolg is de vraag van de klagende partij slechts relevant voor zover zij ziet op het bestaan van aanvullende verplichtingen van de staat, die vergelijkbaar zijn met die welke bestonden ten aanzien van de situatie die bij de vaststelling van de richtlijn in aanmerking is genomen, waarbij een tot een beschermde soort behorend dier zijn natuurlijke habitat verlaat en zich al dan niet in de onmiddellijke nabijheid daarvan bevindt.

27. Artikel 16, lid 1, onder c), van de richtlijn vermeldt als een van de gevallen waarin afwijkingen kunnen worden toegestaan: *in het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid of om andere dwingende redenen van groot openbaar belang*. Het begrip *openbare veiligheid* is evenwel nauw verbonden met de situatie waarin de tot bedreigde soorten behorende dieren zich buiten hun natuurlijke habitat bevinden.
28. De rechter merkt op dat de lidstaten en hun instanties een richtlijnconforme uitlegging moeten geven. Voorts is het hoofddoel van de richtlijn, namelijk *met inachtneming van de vereisten op economisch, sociaal, cultureel en regionaal gebied, het behoud van de biologische diversiteit bevorderen, wat bijdraagt tot het algemene doel van een duurzame ontwikkeling*, ook volstrekt gerechtvaardigd wanneer de tot bedreigde soorten behorende dieren hun natuurlijke habitat verlaten. Een strikte uitlegging van de bepalingen van de richtlijn zou tot de conclusie kunnen leiden dat op de staten geen enkele verplichting rust wanneer de specimens van bedreigde soorten hun natuurlijke habitat hebben verlaten, wat zou indruisen tegen het vastgestelde doel van deze richtlijn.
29. Gelet op de bovengenoemde potentiële juridische tegenstrijdigheden en de ontwikkeling van het Unierecht, acht de rechter een prejudiciële verwijzing noodzakelijk om iedere mogelijke schijn van schending van het Unierecht door de Roemeense Staat te vermijden.
30. Daarenboven stelt de rechter vast dat dit soort situaties – *het vangen en doden van dieren die hun natuurlijke habitat hebben verlaten* – vaker in Roemenië zijn voorgekomen.
31. Door een uitlegging in het licht van het doel van de richtlijn kunnen mogelijke negatieve effecten op het milieu worden voorkomen.
32. Bijgevolg bestaat volgens de rechter geen beletsel om de gevolgen van de richtlijn ook toe te passen in gevallen waarin tot een beschermde soort behorende dieren zich buiten hun natuurlijke habitat bevinden.

[OMISSIS]

Zărnești, 18 januari 2019